

Bijlage VSBO PBL

2021

tijdvak 1

mei

07.30 - 09.30 uur

Nederlands

Tekstboekje

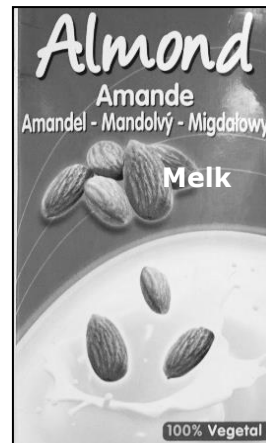
Tekst 1 Lunchrecept

Pompoenpannenkoekjes, lactosevrij

4 personen, 40 min

Ingrediënten:

250 ml amandelmelk (bijvoorbeeld Alpro Almond)
300 g pompoen
250 ml appelsap
125 g bloem
2 theelepels bakpoeder
1 theelepel speculaaskruiden
1 theelepel agavesiroop
2 eieren (dooiers en eiwitten scheiden)

(Voor)bereiding:

Snijd de pompoen in kleine stukjes en kook deze gaar in appelsap. Stamp de gekookte pompoen tot een gladde puree.

Zeef bloem, bakpoeder en speculaaskruiden in een kom. Doe hier de 2 dooiers en de agavesiroop bij. Voeg de amandelmelk en 200 ml water toe en meng alles met een garde tot een glad beslag.

Klop in een andere schaal het eiwit stijf met de garde en schep het voorzichtig, samen met de pompoenpuree, door het beslag.

Verhit een klontje margarine in een koekenpan. Schenk steeds een lepel beslag in de pan en houd de pan schuin, zodat het beslag gelijkmatig wordt verdeeld. Bak 8 pannenkoekjes aan beide kanten tot ze goudbruin van kleur zijn.

Serveersuggestie: Lekker met (appel)stroop en plakjes appel!

Naar: receptenfolder van Alpro, maart 2019

Tekst 2 Leraar begroet elke leerling met persoonlijke 'handshake'

- 1 De Amerikaanse basisschoolleraar Barry White Jr. begint zijn lesdagen op een wel heel bijzondere manier. Met een gepersonaliseerde 'handshake', die voor ieder kind anders is, begroet hij al zijn leerlingen. Een video van het ochtendritueel is in minder dan één dag tijd al ruim 31 miljoen keer bekeken.
- 2 White geeft les in de *fifth grade*, gelijk aan onze groep 7. Hij werkt op een school in North Carolina. Het begon allemaal vorig jaar met één enkele persoonlijke 'handshake' bij een leerling uit het vierde leerjaar. "Ze wachtte me elke ochtend op voor een begroeting, voordat de lessen van start gingen," aldus de onderwijzer. "Dat had voor andere kinderen een aanstekelijke werking," vertelde hij aan *ABC News*.
- 3 Intussen is de leraar iedere ochtend wel even bezig. De leerlingen vormen een rij buiten het klaslokaal, krijgen hun ...X... begroeting en gaan dan pas naar binnen. "Ik zie hoeveel het voor ze betekent. En het heeft voordelen in de klas: na de begroeting hebben ze allemaal veel energie om aan de dag te beginnen en letten ze goed op."
- 4 De begroetingen blijven maar toenemen – intussen nemen ook al leerlingen van andere klassen deel – maar White heeft weinig problemen om ze te onthouden. "Het is een reflex geworden. We doen het zo vaak dat mijn spieren de bewegingen onthouden. En de begroeting is ook heel persoonlijk en past echt bij elke leerling. Zodoende is het niet moeilijk om te weten wat ik bij wie moet doen."

Naar: www.ad.nl, februari 2017

Tekst 3 Arubaanse prikichi met uitsterven bedreigd

- 1 **Oranjestad – De Aratinga**
Pertinax Arubensis, beter bekend als
de Arubaanse parkiet oftewel de
prikichi, behoort tot de inheemse
soorten van Aruba en is uniek in de
wereld. Directie Natuur en Milieu
(DNM) vindt het jammer dat men
tegenwoordig minder prikichi's ziet.
Daarom wil DNM informatie geven
over wat de bevolking zelf zou kunnen
doen om deze soort te helpen.

- 2 Volgens Greg Peterson van Aruba Birdlife Conservation (ABC) is
sinds 2010 ongeveer 95 procent van de prikichi's verdwenen. DNM wijst op
diverse oorzaken voor de afname van deze vogelsoort, zoals uitbreiding van
hotelprojecten en bouw van huizen en wegen. Daarnaast vormen katten en
slangen een bedreiging voor de prikichi. Ten slotte ligt de focus op de mens:
mensen halen prikichi's uit hun nest.
- 3 Het is volgens de wet verboden om prikichi's uit hun nest te halen
of zonder reden hun woonomgeving te verstoren. Het is ook verboden om
beschermde soorten te doden, of schade toe te brengen aan hun nesten.
Het is verboden en strafbaar om een beschermde soort te vangen en te
verkoopen. In het Landsbesluit bescherming inheemse flora en fauna staan
de namen van de beschermde soorten. Ook de prikichi wordt genoemd.
- 4 Mensen kunnen de prikichi helpen door vruchtdragende planten en
fruitbomen te planten in eigen tuin. De prikichi houdt van de bessen van de
flaira, vruchten die aan cactussen groeien, tuturutu-bonen en fruit zoals de
shimaruku, mispel en mango.
- 5 Ziet u mensen die zich niet aan de wet houden? Doe dan aangifte
via www.infraruba.com. Elke melding wordt serieus behandeld. Overtreders
kunnen een boete krijgen.
- 6 DNM wil tot slot de bevolking wijzen op de website dnmaruba.org
waarop mooie foto's van prikichi's te vinden zijn. Ook op de website van
Parke Nacional Arikok staat veel informatie.

Naar: Amigoe, september 2018

Tekst 4 Trots op elke tros

Onze bananen zijn niet alleen erg lekker en gezond; ze dragen ook het Fairtrade keurmerk. Dat betekent dat ze verbouwd worden met respect voor de lokale natuur en de bananenproducenten in Ecuador.

De boerenorganisaties krijgen tenminste de Fairtrade minimumprijs en een vaste ontwikkelingspremie voor hun bananen. Hiermee kunnen de bananenboeren en arbeiders zelf werken aan de verbetering van hun situatie. Deze Fairtrade premie wordt ...X... alleen gebruikt om te investeren in productiemiddelen, maar bijvoorbeeld ook in gemeenschapsprojecten zoals medische zorg, onderwijs en huisvesting.

Bovendien worden bananen met het Fairtrade keurmerk altijd geteeld met zorg voor het milieu. In alle opzichten lekker duurzaam, dus geniet ervan!

"Dankzij de Fairtrade premie kunnen we betere medische zorg krijgen en studiebeurzen voor onze kinderen. We kunnen ook een verzoek indienen voor het verkrijgen van een lening."

Naar: advertentie in Allerhande, 2018

Tekst 5 Politie gealarmeerd vanwege een spin

- 1 De politie in de Australische stad Perth heeft groot alarm geslagen vanwege een angstige man, zo bericht de Australische omroep ABC. Een voorbijganger hoorde in een woning iemand herhaaldelijk brullen: 'Waarom ga je maar niet dood?' en hoorde een kind huilen. De wandelaar belde in paniek de hulpdiensten.
- 2 De bron van al die opschudding en consternatie was Rhys Howard, die bang is voor spinnen. "Ik kwam uit de slaapkamer en zag een enorm grote spin op de vloer. Ik flipte," erkende hij. Omdat zijn vrouw onder de douche stond, besloot Howard zelf af te rekenen met de indringer. Hij greep een luier en begon schreeuwend op de spin te slaan. Daarop begon zijn dochtertje te huilen.
- 3 De politie hield vanwege het geschreeuw en gehuil rekening met een gewelddadige criminele actie. Daarom werden met spoed drie patrouillewagens naar de woning gestuurd.
- 4 "Toen de agenten arriveerden, kwam een vrouw naar de deur, die meteen begon te lachen," zei de politiefunctionaris tegen ABC. "Daarna spraken ze ook even met de mannelijke bewoner. Iedereen zag uiteindelijk de humor in van het gebeuren."
- 5 Howard voelt zich wel een beetje ongemakkelijk over zijn uitbarsting. "Ik schaam me vreselijk over wat er gebeurd is, ...V... het is ook wel hilarisch," vertelt hij. "Trouwens, ik denk dat veel mensen bang zijn voor spinnen. Ik vind het nare beestjes." Hoe het met de spin afgelopen is, is niet bekend.

Naar: Amigoe, 4 januari 2019

Tekst 6 Kas di Kunuku

Geachte heer/mevrouw,

- 1 Museo Kas di Kunuku is een interactief museum in de open lucht. Het thema van het museum is: 'Het dagelijkse leven rond een kunukuhuisje'. U krijgt er een beeld van het leven op het platteland in de periode kort na de afschaffing van de slavernij.
- 2 Voor het onderhoud en de uitbreiding van het museum hebben wij uw hulp nodig. Uw donatie, hoe klein die ook mag zijn, zal een blijvende bijdrage leveren aan het behoud van dit museum en ons cultureel erfgoed.
- 3 Met uw donatie van minimaal *NAf* 10 per maand wordt u lid van Kas di Kunuku en krijgt u:
 - vrij en onbeperkt toegang tot het museum
 - elk kwartaal de nieuwsbrief
 - speciaal georganiseerde activiteiten voor leden

U kunt het bijgevoegde formulier invullen en afgeven bij uw bank.

Wij danken u bij voorbaat voor uw steun!

Met vriendelijke groet,

Bestuur Museum Kas di Kunuku

